

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2005-2006

LANDSVERORDENING tot regeling van het
Archiefwezen in de Nederlandse Antillen
(Archieflandsverordening 2005)

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

§ 1. Algemeen

De vigerende Archieflandsverordening kwam tot stand in 1989 en trad ongewijzigd in werking met ingang van 15 september 1996. Sinds 1989 zijn er wijzigingsvoorstellen op de in 1989 ontworpen Archieflandsverordening ingediend. De voorgestelde wijzigingen waren van zo'n fundamentele aard en in de loop der tijd zo talrijk geworden dat in 1999 besloten is een geheel nieuwe Archieflandsverordening op te stellen.

Deze nieuwe verordening heeft met een aantal nieuwe inzichten en nieuwe, door de informatietechnologie gestuurde veranderingen, welke ook op het informatiebeheer zijn invloed heeft en zal hebben, rekening gehouden. Waar het archiefbeheer traditioneel als "documentenbeheer" werd gezien, wordt er in dit ontwerp meer van "informatiebeheer" uitgegaan, waarin het een geïntegreerd onderdeel van de totale informatievoorziening is geworden. Daarnaast volgt dit ontwerp de internationale ontwikkelingen op het gebied van de openbaarheidstermijn en de moderne, meer efficiënte selectiemethodes, welke een voortdurende aandacht in de archiefzorg vergen.

Voorts wordt in deze landsverordening de naam van het Centraal Historisch Archief gewijzigd alsmede het ministerie waaronder het "Nationaal Archief" thans ressorteert.

In deze verordening is tevens rekening gehouden met mogelijke samenwerkingsvormen met de eilandgebieden op het gebied van de archiefzorg. Met name het gemeenschappelijk gebruik van (bijzondere) landsarchiefbewaarplaatsen wordt in deze verordening mogelijk gemaakt.

De verordening loopt hiermee tevens vooruit op eventuele toekomstige staatkundige wijzigingen.

De nooit ingestelde Archiefraad (zie artikel 10 van de Archieflandsverordening (P.B. 1989, no. 64) is uit efficiencyoverwegingen en na ampel beraad uit de nieuwe verordening gelaten.

Het belang van informatievoorziening voor organisaties is enorm toegenomen. Ten eerste komt dat door de genoemde ontwikkeling van de informatietechnologie waardoor de hoeveelheid informatie (ook op papier) sterk is gegroeid. Ten tweede hebben bestuurlijke en maatschappelijke

ontwikkelingen, zoals democratisering en decentralisatie, ertoe geleid dat organisaties meer informatie nodig hebben om beslissingen te kunnen nemen en beleid te kunnen ontwikkelen en evalueren. De informatievoorziening dient derhalve goed georganiseerd en toegankelijk te zijn.

De archieven vormen de instrumenten voor bedrijfsvoering en bestuur. In de archieven, ongeacht op welke “informatiedrager”, wordt het handelen van de overheid, collectief en individueel, vastgelegd. Van die informatie maakt de overheid gebruik bij haar verdere handelen, bij de inrichting van de samenleving, bij het gestalte geven daaraan en bij de verantwoording ervan, zowel in politieke als juridische zin. Het staat ook ter beschikking van de samenleving, de individuele burger, ter ondersteuning van individuele rechten en als hulpmiddel voor de actieve democratische controle op de overheid. Voor het realiseren van deze functies van archieven zijn primair de zorgdragers verantwoordelijk.

De voor u liggende ontwerp-landsverordening is ingedeeld volgens de belangrijkste “omwenteling” in de levenscyclus van een document: het moment van overdracht. Vóór en na de overdracht zijn verantwoordelijkheden, zorgdragers, beheerders en de openbaarheid op verschillende wijzen geregeld. Deze indeling komt tot uiting in de hoofdstukindeling van dit ontwerp.

Financiële Paragraaf

De verantwoording en verplichting tot selectie, vernietiging en overdracht van landsarchieven naar het Nationaal Archief berust bij de archiefvormende instanties. Dit zijn reguliere beheerstaken van de diensten. Deze verplichting geldt voor alle landsdiensten. Deze verplichting berust niet bij het Nationaal Archief. Het Nationaal Archief inspecteert deze diensten om erop toe te zien dat deze selectieve overdracht correct verloopt en om in te schatten hoeveel ruimte zij in de toekomst beschikbaar dient te houden voor deze overdracht. De bewaring van de geselecteerde archieven komt wel voor rekening van het Nationaal Archief. Deze bewaring kost momenteel 400 gulden per strekkende meter. Deze kosten zullen drastisch dalen indien de opslagcapaciteit van het Nationaal Archief wordt uitgebreid. Hiervoor is in 2002 een financieringsverzoek (bouw depot) ingediend.

Omdat de verplichte overdracht nu niet kan plaatsvinden – het huidige depot is immers vol – lopen de bewaar- en beheerskosten van de landsdiensten (en diensten van het Eilandgebied Curaçao) op. Deze beheerskosten bestaan uit:

1. kosten toegankelijk maken en houden (indexeren, inventariseren, restaureren / conversie);
2. kosten voor klimaatbeheersing;
3. kosten van “retrieval” (terugvinden van de relevante informatie), deze kosten nemen toe indien het archief ongeselecteerd is;
4. kosten van selectie en vernietiging;
5. huurkosten (opslag)

De beheerskosten voor de landsdiensten per strekkende meter worden geschat op 563 gulden. (Post 1 t/m 3 zijn hetzelfde als het Nationaal Archief, 400 gulden, daarbij komen extra kosten van selectie en vernietiging, extra kosten voor “retrieval” en opslagkosten). (Zie uitgangspunten).

Alle landsdiensten hebben samen ca. 20.000 strekkende meter archief in beheer. Samen met de diensten van het Eilandgebied Curaçao ca. 35.000 strekkende meter. Ten laste van de landsbegroting zijn de opslag- en beheerskosten elk jaar 11,2 miljoen gulden. (563 x 20.000 meter)

Het grootste deel van dit archief (ca. 75%) is vernietigbaar. Bij overdracht gaat 10% naar het Nationaal Archief, 75% wordt vernietigd, 15% blijft achter bij de archiefvormende diensten. De verplichte selectie en vernietiging kunnen derhalve een besparing opleveren van ruim 8 miljoen gulden (75% van 11,2 miljoen).

Hiervoor dient eerst het depot van het Nationaal Archief gebouwd te worden. Met de bouw van het depot kunnen de diensten hun archieven geselecteerd overdragen. Omdat het geplande depot zowel zal dienen voor landsarchieven als archieven van het Eilandgebied Curaçao kan de besparing voor de twee overheden gecombineerd 14,7 miljoen gulden bedragen.

Voor de uitvoering van de Archieflandsverordening 2005 en het Archiefbesluit is het depot een vereiste. Hiervoor is in 2002 een financieringsverzoek ingediend.

Met betrekking tot dit financieringsverzoek volgt hieronder een kort overzicht van de stand van zaken:

Het financieringsverzoek werd in december 2002 op verzoek van de regering van de Nederlandse Antillen opgesteld door de Stichting Monumentenzorg. Dit financieringsverzoek betrof zowel de bouw van het depot als de restauratie van het hoofdgebouw van het Nationaal Archief. Namens de regering van de Nederlandse Antillen werd dit financieringsverzoek ingediend bij de Vertegenwoordiger van Nederland te Willemstad (VNW). De VNW stelde als voorwaarde tot financiering een onderhoudsgarantie.

In februari 2003 besloot de Raad van Ministers het gebouw van het Nationaal Archief over te dragen naar de Stichting Monumentenzorg (RNA 864, dd 26 februari 2003).

Op verzoek van de Raad van Ministers heeft de Directie Financiën op 26 april 2004 een advies uitgegeven over deze overdracht (F142/F666/F1921), waarbij zij adviseerde tot een overdracht in erfpacht, één en ander conform het advies van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJ03/368). Deze adviezen werden herhaald in 2005: de Directie Wetgeving en Juridische Zaken adviseerde opnieuw tot een overdracht in erfpacht op 7 januari 2005. Het advies van de Directie Financiën werd op 7 april 2005 herhaald (F518).

Deze procedure heeft medio 2006 nog niet geleid tot een formele besluitvorming tot overdracht.

Uitgangspunten

1. Kosten voor opslag en beheer per strekkende meter per jaar in het Nationaal Archief:
NAF 400,=

Gebaseerd op de outputbegrotingen van het Nationaal Archief 2000-2005. Relevante begrotingsposten worden gedeeld door het aantal opgeslagen meters archief (3000 meter). Hierbij wordt een gemiddelde prijs per meter van ca. 400 gulden bereikt. N.B. het Nationaal Archief heeft een maximale opslagcapaciteit van 3000 meter. Deze is volledig benut. Indien de opslagcapaciteit wordt vergroot door middel van de bouw van het depot, waarvoor een financieringsverzoek is ingediend, wordt de prijs per meter drastisch verlaagd.

2. Kosten voor opslag en beheer per strekkende meter per jaar bij de overheidsdiensten:

Beheerskosten: NAF 400,= (indexeren, inventariseren, “retrieval”, klimaatbeheersing, fysieke opslagmedia)

NAF 75,= (selectiekosten, gebaseerd op marktprijzen van commerciële selectiebureau's. *)

NAF 50 (extra kosten retrieval in ongeselecteerd archief)

NAF 37,71 (1 m¹ = 1/7 m² x 22 gulden gemiddelde huurprijs per maand, volgens opgave Landsgebouwendienst in 2000)

Totaal: NAF 562,71

3. Kosten van selectie en vernietiging van archief per strekkende meter:

NAF 750,= per strekkende meter (marktprijzen van commerciële selectiebureau's.)

Selectie vindt plaats eens in de 10 jaar. Per jaar: 75 gulden per meter.

N.B. Deze kosten komen ten laste van de archiefvormende instantie, niet van het Nationaal Archief. Selectie en vernietiging behoren tot het reguliere archiefbeheer van de overheidsdiensten.

§ 2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Onderdeel b.

Voor de bepaling wat onder het begrip overheidsorgaan moet worden verstaan is in beginsel de publiekrechtelijke grondslag bepalend. Ook een orgaan dat uitsluitend tot taak heeft feitelijke handelingen te verrichten maar wel een publiekrechtelijke grondslag heeft, is derhalve een overheidsorgaan. Daarnaast zijn organen die geen publiekrechtelijke grondslag hebben, maar krachtens privaatrecht zijn ingesteld, ook overheidsorganen indien zij met openbaar gezag zijn bekleed. Er is sprake van openbaar gezag wanneer een bepaalde persoon of een bepaald college de bevoegdheid heeft eenzijdig een besluit te nemen, dat is gericht op het in leven roepen van rechten en verplichtingen voor andere personen of organisaties, welke rechten en verplichtingen in rechte

afdwingbaar zijn. Een privaatrechtelijk rechtspersoon is uitsluitend zorgdrager in de zin van deze landsverordening, voor archiefbescheiden welke voortvloeien uit het uitoefenen van publiekrechtelijke bevoegdheden.

Daarnaast heeft de Minister ingevolge artikel 29 de bevoegdheid om een instantie er op te wijzen dat het een overheidsorgaan betreft in de zin van de Archieflandsverordening 2005.

Onderdeel c.

Het begrip “ongeacht hun vorm” wijst erop dat alle informatiedragers vallen onder het begrip archiefbescheiden. Het kenmerk van de digitale informatiedragers is dat het “vormloos” is: inhoud en vorm zijn niet vanzelfsprekend met elkaar verbonden. Er is een machine en een programma nodig om informatie leesbaar te maken. Uiteraard is een van de belangrijkste doeleinden van het archiefbeleid het zorgvuldig en selectief bewaren van informatie. De dragers van informatie (de vorm) verlenen de informatie voor een belangrijk deel hun authenticiteit. Digitale informatiedragers worden in deze landsverordening op dezelfde wijze behandeld als andere informatiedragers. Omtrent het specifieke beheer van digitale archiefbescheiden is een apart landsbesluit ontworpen “Landsbesluit digitaal beheer”.

Een belangrijk aspect dat verbonden is aan de bewaring van digitale informatie betreft het wijzigen van gegevens in geautomatiseerde registraties. Dit impliceert dat de oorspronkelijke gegevens verloren gaan. Ingeval naast de gemuteerde gegevens de oorspronkelijke gegevens dan wel voorgaande mutaties opgeslagen en opvraagbaar moeten blijven, dient dit bij het systeemontwerp expliciet te worden aangegeven.

Onderdeel e.

Een archiefruimte is de ruimte in de dynamische (vroege) fase van het archiefbeheer waar de archiefbescheiden worden opgeslagen in afwachting van vernietiging of overdracht. Voor wat betreft de openbaarheid van de informatie die in een archiefruimte wordt bewaard gelden de bepalingen van de Landsverordening openbaarheid van bestuur.

Onderdeel f.

Een archiefbewaarplaats is bestemd voor permanente bewaring van niet voor vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden. Deze archiefbescheiden worden na 20 jaar overgedragen naar een archiefbewaarplaats. De informatie in een archiefbewaarplaats is volledig openbaar, met inachtneming van het gestelde in artikel 20 van deze landsverordening.

De algemene landsarchiefbewaarplaats draagt de naam “nationaal archief”. Volgens protocol tussen land en het Eilandgebied Curaçao, door beiden ondertekend op 20 maart 1998, is de landsarchiefbewaarplaats tevens aangesteld als de bewaarplaats van de archieven van het eilandgebied Curaçao. (Besluit Bestuurscollege Curaçao 12 augustus 1998, no. 21 en Landsbesluit 1998, no. 2)

Artikel 3

Dit artikel regelt het beheer. Onder beheer wordt verstaan het in goede en geordende staat brengen en bewaren van archiefbescheiden. Selectie en vernietiging behoren tevens tot het reguliere beheer. Hoe het beheer in de praktijk geregeld wordt kan worden uitgewerkt in een post- en archiefbesluit (of “informatiebesluit”), welke primair door de beherende instanties moet worden uitgewerkt.

Artikel 4

Dit artikel regelt het toezicht op het beheer; ook wel de inspectietaak genoemd. De algemene landsarchivaris is deze toezichhoudende functie toebedeeld omdat hij de toekomstig beheerder wordt van de informatie die door de landsadministraties wordt gevormd. Het volume, selectiebeleid, de ordening en materiële staat zijn o.a. van belang om de toekomstige ruimte in de archiefbewaarplaatsen in te schatten. De geselecteerde overdracht van waardevolle informatie naar de archiefbewaarplaatsen worden als het ware begeleid. Toegankelijkheid, openbaarheid en uniformiteit in het archief (informatie)beheer worden op deze wijze bovendien eenduidig gewaarborgd. N.B. voor de over te dragen archieven van het eilandgebied Curaçao is de algemene landsarchivaris bevoegd om dezelfde redenen te “enquêteren”.

Artikel 5

In dit artikel wordt de zorg geregeld. Zorgdraggers zijn de vakministers voor de onder hen ressorterende diensten, afdelingen en commissies. Met de term “vakminister” wordt bedoeld de ministers verantwoordelijk voor de hun toegewezen beleidsterreinen en vakgebieden. Het begrip zorg houdt de bestuurlijke verantwoordelijkheid in om een goed beheer mogelijk te maken. Onder de zorgplicht valt het beschikbaar stellen van voldoende middelen, zoals gekwalificeerd personeel, adequate ruimte en voldoende financiën om een goed beheer mogelijk te maken. De zorgdraggers kunnen hier bestuurlijk op worden aangesproken.

De Hoge Colleges van Staat, zoals bedoeld in artikel 1 onder h van de landsverordening, dragen zelf zorg voor het archiefbeheer van deze archiefvormende instellingen. Het toezicht op het beheer van de niet-overgedragen archieven van deze hoge colleges berust bij de algemene landsarchivaris.

Artikel 6

Artikel 6 voorziet zowel in gevallen van overdracht van taken tussen de verschillende overheden, als in gevallen van actieve afstoting van overheidsactiviteiten aan de particuliere sector, beëindiging van de overheidsbetrokkenheid (passieve afstoting) en de omzetting van overheidsactiviteiten in een privaat- of publiekrechtelijke vorm. Uiteraard geldt dit artikel eveneens indien de staatkundige structuur wordt gewijzigd. De voorzieningen omtrent de archiefbescheiden volgen de archivalistische principes: het structuurbeginsel, herkomstbeginsel en bestemmingsbeginsel. Voorkomen moet worden dat een situatie ontstaat, waarin de overheid niet meer in staat is over het tot dan gevoerde beleid verantwoording af te leggen.

Artikel 7

Gezien het belang van een regelmatige vernietiging voor een goed archiefbeheer, is in het eerste lid van artikel 7 duidelijk vastgelegd dat er een verplichting bestaat tot het opstellen van selectielijsten, voorheen vernietigingslijsten genoemd. De zorgdrager draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de vernietiging van archiefbescheiden. In artikel 3, eerste lid, wordt de verplichting tot vernietiging ook onderstreept. Omtrent de wijze van vernietiging worden in het landsbesluit onder de artikelen 2 tot en met 9 regels gesteld.

Er bestaat een algemene richtlijn van voor vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden, met categorieën archiefbescheiden en de daarbij behorende minimale bewaartermijnen. Deze richtlijnen zijn als bijlage opgenomen bij het Archiefbesluit. Deze algemene richtlijnen dienen gezien te worden als een leidraad voor de bepaling van

bewaartermijnen. Deze methode van selecteren is echter bewerkelijk en arbeidsintensief. Voor de grote achterstanden in selectie en vernietiging zijn de in het Archiefbesluit uitgewerkte selectiemethodes in eerste instantie normatief.

Artikel 8

Dit artikel bevat de mogelijkheid om archiefbescheiden te vervangen door reproducties om zodoende het origineel te vernietigen. Het wordt aangeduid met de term substitutie. Een reproductie is iedere gelijkkluidende weergave van een origineel in een andere gedaante of op een andere drager, bijvoorbeeld een microfilm, microfiche, of een gedigitaliseerde reproductie. Daaronder vallen zowel in de dynamische fase van het archiefbeheer vervaardigde reproducties en conversies, als de in een latere fase van het archiefbeheer vervaardigde reproducties van in het verleden ontvangen of opgemaakte archiefbescheiden. Voor vervanging van archiefbescheiden zijn regels gesteld in artikel 16 van het Archiefbesluit.

Artikel 9

Vervreemding zal in de praktijk alleen plaats vinden indien de vervreemding geschiedt aan een zorgdrager in de zin van deze verordening of aan een archiefbeherende instelling waar een gekwalificeerd en professioneel beheer gewaarborgd is.

Artikel 11

Dit artikel maakt de uitoefening van eigendomsrechten mogelijk, welke de overheid toekomen ten aanzien van die archiefbescheiden, welke derden ten onrechte onder zich hebben.

Artikel 12

Archieven dienen zodanig gehuisvest en gesitueerd te worden dat ze in geval van calamiteit zo min mogelijk schade oplopen. Ook dienen de archiefruimten adequaat beveiligd te worden tegen brand, inbraak en wateroverlast. Daarnaast dient in de archiefruimte of archiefbewaarplaats het klimaat zodanig beheerst te worden en de lucht zodanig gezuiverd te worden dat het natuurlijk verval en aantasting door milieu-invloeden van archiefbescheiden zoveel mogelijk wordt beperkt.

Artikel 13

Het archiefbeheer over de overgedragen archiefbescheiden vereist specifieke eisen. De belangrijkste functie van overgedragen archieven is de openbaarheid; ze staan ter beschikking van het publiek, waar ze in de dynamische fase vooral de bedrijfsprocessen van de archiefvormende instelling ondersteunen. De specifieke opleidingseisen worden bij landsverordening geregeld temeer de beheerder van de overgedragen archieven ook toezicht dient uit te oefenen op het gehele beheer van de niet-overgedragen archieven, terwijl er geen toezicht wordt gehouden op het beheer van overgedragen archieven.

Artikel 14 , 15 en 16

De algemene landsarchiefbewaarplaats draagt de naam “nationaal archief”. De ondersteunende dienst die de archiefbescheiden in het nationaal archief beheert, toegankelijk maakt en ter beschikking stelt alsmede de niet-overgedragen archieven inspecteert draagt tevens de naam “Nationaal Archief.

Bij de naamswijziging van “Centraal Historisch Archief” in “Nationaal Archief” wordt rekening gehouden met het archivistisch principe dat de bronnen van de geschiedenis zo dicht als mogelijk bij het publiek ter beschikking worden gesteld. In artikel 16 wordt daarmee ook rekening

gehouden. Zowel de Archieflandsverordening 1989 als deze nieuwe Archieflandsverordening houdt rekening met de oprichting van bijzondere landsarchiefbewaarplaatsen op de eilanden. De naam “Centraal Historisch Archief” draagt dat professionele principe onvoldoende uit. Indien de archieven zijn overgedragen wordt de beheerder de algemene landsarchivaris. De zorgdrager van de overgedragen archieven wordt onze minister. Bij de niet-overgedragen archieven is er nog sprake van verschillende beheerders en verschillende zorgdragers, in de overgedragen fase is er dus slechts één beheerder en één zorgdrager.

Artikel 17, 18

Het terugbrengen van de overdrachtstermijn van 40 naar 20 jaar heeft verschillende redenen. Ten eerste vervalt hierdoor de zogenaamde semi-statische fase grotendeels. In deze tussenfase, waarin de archieven hun belang voor de bedrijfsvoering van de archiefvormende instantie grotendeels al hebben verloren, worden de archieven langdurig opgeslagen in archiefruimten in afwachting van overdracht naar een archiefbewaarplaats. De materiële staat gaat achteruit, de staat van ordening en de toegankelijkheid gaan snel achteruit waardoor de bepalingen van de Landsverordening openbaarheid van bestuur niet adequaat kunnen worden nagekomen. Door de overdrachtstermijn terug te brengen naar 20 jaar vervallen deze nadelen grotendeels, bovendien hebben de archiefvormende instanties dan minder opslagruimte nodig en besparen aan (onnodige) opslagkosten. De termijn van 20 jaar is gebaseerd op de praktische ervaring dat óók ten aanzien van blijvend te bewaren archiefbescheiden de administratieve functie na verloop van zo'n 20 jaar zijn betekenis grotendeels heeft verloren.

Het Land volgt met deze overdrachtstermijn tevens de internationale ontwikkelingen, waarbij de openbaarheidstermijn op 20 jaar wordt gesteld. Voor onderzoek en wederkerige uitwisseling van informatie (eventueel in netwerken) is een synchronisatie van de overdrachts/openbaarheidstermijn van belang.

De beheerder van de archiefbewaarplaats waar de archiefbescheiden naar zijn overgebracht vergewist zich ervan dat de over te brengen archiefbescheiden verkeren in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat.

Artikel 19

De openbaarheid van deze verordening gaat verder dan die van de LOB; het geeft recht op kosteloze inzage in de originele documenten. Echter bij het raadplegen van gesubstitueerde documenten, bijvoorbeeld microfilms, microfiches, gedigitaliseerde kranten of andere nietreguliere raadplegingen, is er sprake van dienstverlening met een toegevoegde waarde: de documenten zijn vaak extra toegankelijk door de bewerking die ze hebben ondergaan. Voor deze extra dienstverlening kunnen wel kosten in rekening worden gebracht. Een ander voorbeeld is het ter beschikking stellen aan onderzoekers van kopieën van in een andere archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden. Aangezien deze kopieën geen archiefbescheiden in de zin van deze verordening zijn, valt raadpleging ervan buiten het beginsel van kosteloze raadpleging. De bewerkingen die nodig zijn voor het toegankelijk maken van archiefbescheiden komen voor rekening van de zorgdrager en niet voor de gebruiker.

Artikel 20 en 21

Deze artikelen regelen de mogelijkheid beperkingen aan de openbaarheid te stellen. De gronden om beperkingen aan de openbaarheid te stellen zijn met opzet beperkt gehouden omdat het beperken van de openbaarheid in principe een uitzonderingsgeval betreft. De gronden zijn gelijklopend met die van artikel 11 van de Landsverordening openbaarheid van bestuur (LOB). De in de LOB extra genoemde beperkingsgronden kunnen ook in de overdrachtsakte worden opgenomen, voor een termijn van hooguit zeventig jaar. Door het besluit tot het stellen van beperkingen bij de verklaring van overbrenging te voegen, worden twee doelen gediend. In de praktijk is het daardoor voor de beheerder duidelijk welke archiefbescheiden beperkingen bevatten. Daarnaast verschaft het de beheerder ten aanzien van de in de archiefbewaarplaats berustende niet-openbare archiefbescheiden de informatie die hij nodig heeft om te beslissen op een verzoek om beperkingen op te heffen dan wel in het concrete geval buiten toepassing te laten.

Artikel 22 en 25

Het in deze artikelen gebezigde woord “toestand” heeft niet alleen betrekking op de materiële staat, doch doelt ook op de staat van ordening van de archiefbescheiden. Met de materiële staat wordt bedoeld dat indien het archiefstuk dusdanig slecht is (verpulvering, inktvraat e.d.) dat het eerst gerestaureerd dient te worden voordat het te raadplegen is, de algemene landsarchivaris het belang van het behoud van het archiefstuk kan laten prevaleren boven het belang van openbare raadpleging. De staat van ordening refereert niet alleen naar de “toegankelijkheid”, maar ook naar de “bereikbaarheid” van de stukken. Om een stuk te raadplegen dient het archief waaruit het stuk afkomstig is, volledig geïnventariseerd te zijn. Met “bereikbaarheid” wordt bedoeld dat de stukken vanuit hun oorspronkelijke plaats uit het depot naar de studiezaalbezoeker gebracht dienen te worden en niet van bezoeker naar bezoeker.

Artikel 23, 24

In beginsel zal vervreemding van archiefbescheiden alleen plaatsvinden indien de vervreemding geschiedt aan een zorgdrager. Maar vervreemding aan archiefbeherende instellingen en documentatiecentra is niet uitgesloten. In beide gevallen dient rekening te worden gehouden met de in artikel 3 van het Archiefbesluit genoemde aspecten en belangen, waardoor mede verzekerd is dat aan openbaarheid en toegankelijkheid, met name in verband met eerder genoemd artikel 3, onderdeel d, een groot gewicht zal toekomen.

Indien vervreemding ertoe leidt dat archiefbescheiden niet in een archiefbewaarplaats komen te berusten, dient de zorgdrager die een dergelijke vervreemding overweegt daarbij eerst de deskundigen te betrekken die hij ook bij het ontwerpen van een selectielijst zou moeten betrekken. Het ligt in de bedoeling om aan het besluit van vervreemding zodanige voorwaarden te verbinden dat die vervreemding niet ten koste gaat van de openbaarheid en raadpleegbaarheid van bescheiden. In de regel betekent dit dat dezelfde openingstijden en dienstverlening als het nationaal archief gewaarborgd moet zijn. Zouden dergelijke voorwaarden in de praktijk niet toereikend worden geacht, dan mag verwacht worden dat na afweging van de betrokken belangen besloten zal worden om de desbetreffende archiefbescheiden niet te vervreemden.

Artikel 25

Onder “uitlening van archiefbescheiden” wordt verstaan het voor een bepaalde tijd beschikbaar stellen van die bescheiden.

Onder “deskundig beheer” wordt verstaan het beheer van iemand, die naar de mening van de Minister zodanig is gekwalificeerd, dat hij een voldoende toezicht kan houden op de raadpleging en het gebruik van de uitgeleende archiefbescheiden.

Artikel 26

Artikel 26 stelt buiten twijfel dat de beheerder bevoegd is om door middel van afschriften en uittreksels geschriften af te geven die bestemd zijn om tot bewijs te dienen. Het gehele afschrift van een authentieke akte, afgegeven door de beheerder van een archiefbewaarplaats (in zijn kwaliteit als bevoegd ambtenaar) levert hetzelfde bewijs op als de oorspronkelijke akte.

Artikel 27

Dit artikel regelt de zorgplicht over de archiefbescheiden van een eilandgebied.

Artikel 28

Artikel 28 geeft de mogelijkheid om de archiefbescheiden van overheidsorganen van een eilandgebied na 20 jaar over te dragen naar een op de eilanden gevestigde bijzondere landsarchiefbewaarplaats of –op Curaçao- de landsarchiefbewaarplaats.

De Minister van Constitutionele en Binnenlandse Zaken,